

IN MEMORIAM

Радован Драшковић (1889 — 1974)

У Ваљеву 25. априла 1974. године умро је први управник Градског државног архива у Ваљеву, виши финансијски инспектор, истакнути културни радник и историчар — Радован Драшковић.

Рођен је у Ваљеву, где је учио основну школу и шест разреда гимназије; седми и осми разред и велику матуру завршио је у Београду. По завршетку првог светског рата, у коме је активно учествовао, Драшковић је радио у Министарству финансија у Београду као виши финансијски инспектор. После пензионисања 1942. године долази у Ваљево где се дефинитивно одлучио да проучава завичајну историју Ваљева и ваљевског краја. Релативно кратко време, од 1952 — 1954. године, Драшковић је на позив народних власти, као управник Градског државног архива у Ваљеву, радио на организовању архивске и музејске службе на овом подручју.

Према његовим упутствима започет је 1952. године значајан посао: на сређивању и стручној обради архивске грађе Ваљевског суда. У току рада на сређивању овога фонда Драшковић је открио велики број нових докумената из којих је, углавном, црпео податке за своје радове из историје Ваљева. Обиље нових историјских чињеница које садрже ове документи, свакако су утицали да се Драшковић определи за писање историје ваљевског краја — од њених најстаријих дана до краја 19. века. У односу према низу практичних питања које је већ тада млада архивска служба постављала пред архиве имамо утисак да је Драшковић показивао више афинитета и интересовања да из тешко читљивих докумената извучи чињенице значајне за историју овог подручја, што ниуком случају не значи да му нису били познати све већи захтеви архивске службе. Њему је било познато да архивски послови везани за сређивање и обраду архивске грађе захтевају перманентно ангажовање личности на разрешавању низа стручних питања која се јављају у процесу рада, као и примену нових стручних сазнања које је усвојила архивистичка пракса. Пред Драшковићем, који је тада имао 64 године, поставило се питање: или се бавити само

историјом — или се посветити архивској струци, јер за обоје није било ни снаге ни времена. Определио се за локалну историју којој је, до одласка из Архива средином 1954. године, до краја живота остао веран.

Пре њега, локална историографија није нам оставила ниједан обим нији рад, сем неколико расправа за одређена питања. Сви његови многобројни радови резултат су мукотрпног али племенитог трагања за непознатим по архивама и библиотекама. Сазнати, откривати, спасити од заборава, то је за њега била страст и радост. И ко сутра узме да историју пише о ма чему што је Ваљево имало, кроз време даље и ближе, тај ће своју руку морати да пружи и оном што је оставио Драшковић.

Драшковић је до краја свога живота био необично активан: написао је велики број радова на основу архивске грађе. У овим радовима није се много удаљавао од оригиналних докумената. Често је после малог увода пустио документе да они сами говоре. Такав је умео да буде његов начин писања, његово уверење да ће сами документи својим чињеницама бити најбоља илустрација догађаја о којима говоре. Зато ће ови радови служити многим као изворни материјал.

Велико је лично задовољство прелиставати и читати његова дела која је са толико љубави и топлине остварио такорећи до последњег часа. Дела и радови Радована Драшковића нису била намењена само уском кругу професионалних истраживача и научних радник већ напротив најширем кругу читалаца.

Обимна библиографија радова Радована Драшковића најбоље и документовано говори колико је овај човек дао своме завичају.

Милорад Митрашиновић